

به نام خدا

معرفی

قلعه ها از بناهای مهم در دوره های مختلف تاریخی به حساب می آمده اند که با اهداف نظامی و دفاعی ساخته می شدند و در جنگ ها نقش مهمی ایفا می کرده اند. از انبار کردن آذوقه و دیده بانی گرفته تا پناه دادن به حاکمان و خانواده های شان. در گوشه و کنار ایران به دلیل وجود تهدیدهای همیشگی و موقعیت ویژه اش قلعه های متعددی ساخته شده که امروز به عنوان میراث تاریخی و ملی ما به حساب می آیند و گردشگران برای بازدید از آن ها به مناطق مختلف سفر می کنند. در شهر تاریخی بیرجند هم یکی از این قلعه های باقی مانده از دوره ی صفوی وجود دارد که دیدن آن به علاقه مندان به تاریخ و معماری توصیه می شود. در این جا به شرح مختصری از زیبایی های آن می پردازیم.

قلعه ی بیرجند کجاست

قلعه ی بیرجند در استان خراسان جنوبی قرار دارد و در شمال غربی شهرستان بیرجند و نزدیکی میدان امام حسین، روی تپه ای بلند واقع شده است.

تاریخچه

بنایی بزرگ و وسیع از خشت و گل بر بلندای تپه ای ست که سادگی ظاهر یکپارچه و بی طمطراقش آن را جذاب تر کرده است. قلعه ی بیرجند اثری ماندگار از دوران پرشکوه و شکوفای معماری و هنر ایران، دوران صفویه است که مانند دیگر شاهکارهای هنری این دوره ماندگار و دیدنی ست. با ورود به قلعه محوطه ی بزرگی پر از ریگ وارد می شوید که در وسط آن حوض زیبایی ست و در قسمت هایی از محوطه باغچه های کوچک با گلکاری ها و گل و گلدان های رنگارنگ دیده می شود. در کنار حوض سکویی بزرگ و مربعی شکل و دارای سه پله برای نشستن تعبیه شده. دور تا دورتان درگاه ها و پنجره های داخل قلعه را با چارچوب های چوبی مشاهده می کنید که تعداد آن ها کم نیست. اگر شب هنگام این مکان را ببینید نورپردازی زیبای قلعه چشمتان را خیره خواهد کرد. این قلعه ی دو طبقه بخش های مختلف زیادی دارد از جمله انبار آذوقه و برج هایی در اطراف که با بالا آوردن سرتان متوجه آن ها در ۶ طرف خواهید شد، تعداد این برج ها ۷ عدد بوده که تنها ۶ تای آن ها باقی مانده است. علاوه بر دیوارهای بلند دور تا دور قلعه، از ویژگی های دیگر این قلعه این است که مسیرهای زیرزمینی در آن حفر شده اند که به منازل افراد مهم حکومتی و سران اشراف راه داشته است و در مواقع اضطراری و جنگ از این طریق به قلعه راه می یافتند و به همراه دارایی های ارزشمندشان در آن پناه می گرفتند. قلعه ها معمولاً تزیینات زیاد و برجسته ای ندارند و هدف از ساخت آن ها چیز دیگری ست اما همین سادگی با مهارت و دقتی طراحی و اجرا شده که بسیار زیبا به نظر می رسد. علاوه بر این بافت قدیمی و سنتی قلعه در میان سازه های مدرن شهر تناقض دیدنی پدید آورده است. گفتنی ست پس از صفویان، این بنا بازسازی و در دوره ی قاجار هم مورد استفاده قرار گرفت.

بهترین زمان بازدید

استان خراسان جنوبی به دلیل دوری از بارش ها و نبود ارتفاعاتی که به تعدیل دما کمک کند، گرم و خشک است و برای سفر به آن بهتر است فصل های بهار یا پاییز را انتخاب کنید و پیش از سفر دما و شرایط جوی را در آن بررسی کنید.